

حقوق متهم تحت محاکمه

در پرتو قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲

تالیف:

حمیده الی

کارشناس ارشد جزا و جرم‌شناسی

انتشارات نوین پویا

سرشناسه	: الهی، حمیده، ۱۳۶۹-
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام، Iran. Laws, etc.
عنوان و نام پدیدآور	: حقوق متهم تحت محاکمه در پرتو قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ / تالیف حمیده الهی.
مشخصات نشر	: چاپکسر: نوین پویا، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۷ص:؛ ۱۴۵/۲۱/۵س.م.
شابک	: ۳۸۰۰۰۰ ریال 1-978-600-774388
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۱۳۹] - ۱۴۷.
موضوع	: اتهام — ایران
موضوع	: -- IranIndictments
موضوع	: آیین دادرسی جزایی
موضوع	: Criminal procedure
موضوع	: ع (آیین دادرسی جزایی) — ایران
موضوع	: -- (Criminal procedure) Defense
رده بندی کنگره	: ۴۶۱.۰۷۲/۱۱۱۱۱۱
رده بندی دیویی	: ۵۵۰.۷۲/۳۴۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۱۴۲۹۴۸

اسم کتاب: حقوق متهم تحت محاکمه در پرتو قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲

مؤلف: حمیده الهی

ناشر: انتشارات نوین پویا، تایپ و صفحه آرایی: واحد کامپیوتر زیرسرای پویا

چاپ: آدینه، قطع: وزیری، تیراژ: ۱۰۰۰، قیمت: ۳۸۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۷۴۳-۸۸-۱

مراکز پخش:

تهران: ۰۹۱۲۳۸۰۱۳۱۸-۰۲۱۶۶۴۶۴۱۰۱

تنگابن سه راه خرم‌آباد، مرکز خرید-فاز ۲ شرقی پلاک ۱۹-۴۲۳۶۵۱۱-۴۲۳۱۲۳۱-۴۲۲۲۱۱۵

انتشارات آیما ۰۹۳۷۳۰۰۱۳۱۸-۰۱۱۵۴۲۳۶۵۱۱

چاپکسر: جنب هتل پارسیان انتشارات نوین پویا ۰۹۳۷۳۰۰۱۳۱۸

حق چاپ برای ناشر و مولف محفوظ است. هر گونه زیراکس، فتوکپی از این اثر ممنوع و قابل پیگرد قانونی است.

فهرست عناوین

۱۳	پیشگفتار
۱۵	مقدمه
۱۹	شکل اول
۱۹	کلیات
۲۱	مبحث اول: مفاهیم
۲۱	گفتار اول: حق
۲۳	گفتار دوم: متهم
۲۴	گفتار سوم: حقوق متهم
۲۴	گفتار چهارم: متهم تحت محاکمه
۲۷	مبحث دوم: مبانی، منابع و مستندات حقوق متهم
۲۸	گفتار اول: مبانی
۲۹	بند اول: فرض بی گناهی
۳۰	بند دوم: دادرسی عادلانه
۳۲	بند سوم: مصلحت‌گرایی
۳۳	بند چهارم: ضرورت واقعی؛ هم‌زیستی مسالمت‌آمیز
۳۳	گفتار اول: منابع و مستندات حقوق داخلی
۳۴	بند اول: قانون اساسی
۳۴	الف) اصول عمومی
۳۶	ب) اصول اختصاصی
۳۹	بند دوم: قوانین عادی
۴۰	الف) قانون آیین دادرسی کیفری ۱۳۹۲
۴۳	گفتار دوم: منابع و مستندات بین‌المللی
۴۳	بند اول: حق برابری در پیشگاه دادگاه
۴۴	بند دوم: حق محاکمه توسط یک دادگاه صالح و بی‌طرف
۴۵	بند سوم: حق محاکمه علنی

- ۴۸ بند پنجم : حق منع محاکمه مکرر.....
- ۴۹ بند ششم : حق محاکمه شدن بدون تأخیر نامعقول.....
- ۵۱ بند هشتم : حق حضور در جلسه دادگاه و احضار شهود.....
- ۵۱ مبحث سوم: پیشینه حقوق متهم.....
- ۵۲ بند اول : قبل از اسلام و بعد از آن.....
- ۵۴ بند دوم: ایران باستان.....
- ۵۵ بند سوم : دوران معاصر.....
- ۵۷ گفتار دوم : پیشینه تقنینی.....
- ۵۷ بند اول : قانون آیین دادرسی کیفری ۱۲۹۰.....
- ۶۷ فصل دوم.....
- ۶۷ **مصادیق حقوق متهم تحت محاکمه.....**
- ۶۹ **مبحث اول : حق حضور متهم در دادگاه رسیدگی کننده.....**
- ۶۹ گفتار اول: حضوری بودن جلسه رسیدگی در دادگاه.....
- ۷۲ بند دوم: اصل برابری سلاحها.....
- ۷۴ بند سوم: اصل علنی بودن دادرسی.....
- ۷۶ بند چهارم : اصل تناظر.....
- ۷۸ بند پنجم: اصل سرعت در دادرسی.....
- ۷۹ بند ششم : اصل شفاهی بودن دادرسی.....
- ۸۰ بند هفتم : لزوم اعلان رأی در جلسه دادرسی.....
- ۸۲ گفتار دوم: آثار مثبت و منفی حضوری بودن جلسه رسیدگی.....
- ۸۳ بند دوم : امکان مواجه حضوری در موارد ضروری.....
- ۸۴ بند سوم: ارزیابی دلایل طرفین.....
- ۸۶ بند چهارم: امکان صدور حکم و اجرای آن.....
- ۸۸ بند پنجم : حذف مرحله واخواهی.....
- ۹۰ بند ششم : فرار مجرمان حرفه‌ای از چنگال عدالت.....
- ۹۱ مبحث دوم: حق تفهیم اتهام.....

- گفتار اول: تفهیم اتهام در دادگاه ۹۲
- بند اول: سرعت و فوریت تفهیم اتهام ۹۴
- بند دوم: مفصل بودن تفهیم اتهام ۹۶
- بند سوم: صریح بودن تفهیم اتهام ۹۶
- بند چهارم: قابل فهم بودن تفهیم اتهام ۹۷
- بند پنجم: کتبی بودن تفهیم اتهام ۹۸
- بند ششم: شخصی بودن تفهیم اتهام ۹۹
- گفتار اول: منع اجبار به اقرار به مجرمیت یا شهادت علیه خود ۱۰۱
- گفتار دوم: مصونیت از هرگونه تهدید و شکنجه ۱۰۲
- مبحث چهارم: اخذ آخرین دفاع از متهم ۱۰۴
- گفتار اول: مبانی اخذ آخرین دفاع ۱۰۷
- گفتار دوم: موضوع آخرین دفاع ۱۰۹
- بند دوم: محتوای پاسخ متهم به آخرین دفاع ۱۱۰
- گفتار سوم: حضور و جلب متهم برای اخذ آخرین دفاع ۱۱۱
- گفتار چهارم: نیابت در اخذ آخرین دفاع ۱۱۳
- گفتار پنجم: آخرین دفاع وکیل متهم در دادگاه ۱۱۵
- گفتار ششم: مدت آخرین دفاع ۱۱۶
- مبحث پنجم: سایر حقوق متهم تحت محاکمه ۱۱۷
- گفتار اول: حق داشتن وکیل ۱۱۷
- بند اول: حق داشتن وکیل تعیینی ۱۱۸
- بند دوم: حق داشتن وکیل تسخیری ۱۱۹
- گفتار دوم: حق داشتن مترجم ۱۲۰
- گفتار سوم: حق متهم به بازجویی متقابل از شهود ۱۲۲
- گفتار چهارم: حق اعتراض به تصمیمات قضایی ۱۲۳
- بند دوم: حق تجدیدنظر و فرجام‌خواهی ۱۲۴
- بند سوم: حق اعاده دادرسی ۱۲۶

- گفتار اول : ضمانت اجرای سلب حق داشتن وکیل ۱۲۸
- گفتار دوم: ضمانت اجرای اغفال و اجبار متهم به اقرار ۱۲۹
- گفتار سوم: ضمانت اجرای دادرسی فوری و بدون تأخیر ۱۳۰
- گفتار چهارم: ضمانت اجرای توهین به متهم ۱۳۲
- گفتار پنجم: ضمانت اجرای انتشار حکم قبل از قطعیت ۱۳۲
- نتیجه‌گیری و پیشنهادهای ۱۳۴
- الف) نتیجه‌گیری ۱۳۴
- ب) پیشنهادها ۱۳۷
- منابع و مأخذ ۱۳۹
- ۱- منابع فارسی ۱۳۹
- الف) کتب ۱۳۹
- ب) مقالات ۱۴۱
- ج) پایان‌نامه‌ها و تقریرات ۱۴۵
- د) قوانین ۱۴۵
- ۲- منابع عربی ۱۴۶
- ۳- منابع لاتین ۱۴۷

پیشگفتار

دادرسی عادلانه دربردارنده مجموعه‌ای از اصول و قواعدی است که در رسیدگی به دعوای طرفین با هدف رعایت حقوق آن‌ها پیش‌بینی گردیده است و حق برخورداری از دادرسی عادلانه در دین اسلام نیز به صورت ویژه مورد توجه قرار گرفته است. در اسناد بین‌المللی مانند اعلامیه جهانی حقوق بشر مصوب ۱۹۴۸، میثاق حقوق مدنی و سیاسی، کنوانسیون اروپایی حقوق بشر، کنوانسیون اساسی و قوانین کیفری نیز به دادرسی عادلانه به‌عنوان یکی از حقوق شناخته شده برای افراد بشر اشاره شده است. بنابراین هر کس حق دارد دعوایش را به صورتی در دادگاهی مستقل و بی‌طرف، به‌طور منصفانه و ظرف مهلتی منطقی و با امکان برابر با طرف مقابل در دفاع از خود مورد رسیدگی قرار دهد.

با بررسی قوانین گذشته رده‌های متعددی، همواره متهم تا زمان اجرای مجازات از پاره‌ای از حقوق قانونی سیر به‌سوردار بوده، تا در مراحل مختلف رسیدگی، حقوقی از او تزییع نشود و عدالت، مفهوم واقعی خود تحقق پیدا کند. خوشبختانه قانون جدید آیین دادرسی کیفری نسبت به قوانین سابق از یک سری امتیازات خاص برخوردار است و حقوق متهم، مخصوصاً در مرحله تحت محاکمه با مقتضیات زمان حاضر ملحوظ شده است. حقوقی از جمله حق حضور متهم در دادگاه رسیدگی‌کننده، حق تزییع اتهام، حق سکوت، اخذ آخرین دفاع، حق داشتن وکیل و حق اعتراض به تصمیمات قضایی از جمله حقوقی است که برای متهم تحت محاکمه پیش‌بینی شده است. این کتاب مشتمل بر دو فصل می‌باشد. فصل اول آن شامل کلیات است که بررسی مفاهیمی چون حقوق، متهم، حقوق متهم و متهم تحت محاکمه می‌پردازد و مبانی، منابع و مستندات حقوق متهم اعم از قانون اساسی، قانون آیین دادرسی کیفری و قانون احترام به آزادی‌های مشروع و حفظ حقوق

شهروندی و نیز منابع و مستندات بین‌المللی و در نهایت پیشینه حقوق متهم اعم از پیشینه تاریخی و تقنینی را مورد ارزیابی قرار می‌دهد. در فصل دوم هم به بررسی مصادیق حقوق متهم تحت محاکمه اعم از حق حضور متهم در دادگاه، حق تفهیم اتهام، حق سکوت متهم در زمان محاکمه، اخذ آخرین دفاع، حق داشتن وکیل، حق داشتن مترجم، حق متهم به بازجویی متقابل از شهود و حق اعتراض به تصمیمات قضایی اعم از واخواهی، تجدیدنظر، فرجام‌خواهی و اعاده دادرسی و در انتها ضمانت‌اجراهای عدم رعایت حقوق متهم تحت محاکمه پرداخته خواهد شد.

نمیدوارم این اثر منبع مفید و جامعی برای قضات محترم، وکلا، علاقه‌مندان رشته‌های قضایی و حقوقی بوده باشد.

مهرماه الهی، بهار ۱۳۹۹

www.ketab.ir